

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/160255,69-rocznica-smierci-gen-Fieldorfa-Nila-Uroczystosci-w-Krakowie.html>
20.05.2024, 00:12

69. rocznica śmierci gen. Fieldorfa „Nila”. Uroczystości w Krakowie

24 lutego 2022 r., w 69. rocznicę zamordowania przez komunistów gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, w Krakowie uczczono pamięć legendarnego dowódcy Kedywu Komendy Głównej AK.

W LATACH 1901-1905
DO CZTEROKLASOWEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3
W KRAKOWIE I CZESZCZAL

AUGUST EMIL FIELDORF „NIL”
URODZONY W 1895 R. W KRAKOWIE
PÓŹNIEJSZY GEN. BRYG. WOJSKA POLSKIEGO
BOJOWNIK O NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI
ORGANIZATOR I SZEF KEDYWU
KOMENDY GŁÓWNEJ ARMII KRAJOWEJ
SKAZANY NIEWINNIE W 1952 R.
STRACONY W 1953 R.
ZREHABILITOWANY W 1989 R.
ODZNACZONY ORDEREM ORLA BIAŁEGO
A.D. 2018

W LATACH 1901-1905
DO CZTEROKLASOWEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3
W KRAKOWIE I CZESZCZAL

AUGUST EMIL FIELDORF „NIL”
URODZONY W 1895 R. W KRAKOWIE
PÓŹNIEJSZY GEN. BRYG. WOJSKA POLSKIEGO
BOJOWNIK O NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI
ORGANIZATOR I SZEF KEDYWU
KOMENDY GŁÓWNEJ ARMII KRAJOWEJ
SKAZANY NIEWINNIE W 1952 R.
STRACONY W 1953 R.
ZREHABILITOWANY W 1989 R.
ODZNACZONY ORDEREM ORLA BIAŁEGO
A.D. 2018

Dyrektor krakowskiego IPN dr hab. Filip Musiał i ppłk Michał Łygan z Jednostki Wojskowej Nil złożyli kwiaty pod tablicą pamięci gen. Fieldorfa, umieszczoną na budynku przy ul. Lubicz 32 w Krakowie. Przyszły dowódca Kierownictwa Dywersji KG AK urodził się w tej kamienicy. Modlitwę złożył o. Jerzy Pająk, kapelan Związku Żołnierzy AK i środowisk kombatanckich.

Następnie uroczystości rocznicowe przeniosły się do pobliskiej szkoły podstawowej im. Frycza-Modrzewskiego przy ul. Topolowej 22, gdzie w 2018 r. odsłonięta została tablica pamięci „Nila”. Przyszły generał był uczniem tej placówki w latach 1901-1905. Tablicę, ufundowaną przez krakowski IPN, wmurowano z inicjatywy rodziców dzieci, nauczycieli oraz rodziny „Nila”.

August Emil Fieldorf urodził się w 1895 r. Mając 17 lat wstąpił do Związku Strzeleckiego. W 1914 r. zgłosił się na ochotnika do Legionów Polskich i wyruszył na front rosyjski. Podczas I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej przeszedł długi szlak bojowy. Po wojnie, w odrodzonej RP, pozostał w wojsku.

Walczył w kampanii wrześniowej 1939 r. Po klęsce zdołał dotrzeć do Francji, a po jej upadku do Anglii. We wrześniu 1940 r., jako emisariusz Rządu na Uchodźstwie, przedostał się do okupowanej przez Niemców Warszawy i rozpoczął działalność konspiracyjną w Związku Walki Zbrojnej, a potem w Armii Krajowej. Od 1942 r. organizował Kierownictwo Dywersji Komendy Głównej AK i nadzorował walkę bieżącą. W ostatnich miesiącach działalności AK pełnił również funkcję zastępcy jej dowódcy, gen. Leopolda Okulickiego.

Po aresztowaniu przez NKWD, nierozpoznany, w latach 1945-1947 był więziony w sowieckich łagrach na Uralu. Ponownie aresztowany po powrocie do Polski, został poddany brutalnemu śledztwu, ale do końca zachował nieugiętą postawę.

Jest najwyższym rangą oficerem AK, zgładzonym w wyniku mordu sądowego w czasach stalinowskich. Komuniści powiesili go 24 lutego 1953 r. w więzieniu mokotowskim. Ciało pogrzebano w nieznanym miejscu, być może na Łączce pod murami cmentarza wojskowego na Powązkach.

W 2006 r. gen. Fieldorf został pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego. Odznaczenie

znajduje się w Muzeum AK. W 2007 r. w krakowskim parku Jordana odsłonięto popiersie generała. Tablica pamiątkowa poświęcona temu wielkiemu patriocie znajdują się także w krakowskim kościele kapucynów.